

odina IV.

Vera u rusku revoluciju.

Neograničena je ustropljivost ruskoga naroda u ovoj velikoj mucu i njegovom dubokom poniženju, neograničena kao i blatna mržnja, kojom ga progoni istok. U nekoliko meseci srušila se zgrada stolca i jedna od najmoćnijih država na svetu postala je posmeh ljudi. Oni, koji su svoji život drhtali pred ruskom državom, upotjavljaju prigodu da se naruguju ruskom narodu, kojaki evropski „državnik“, između tih također od onih, koji su sedinjenim silama turili čovinstvo društvu u taj krzavi kaos! — misli da pravo, da Rusiju izbrisi konačno sa listine vlasti; svakojaki mali „evropski“ (!) novinar, u svojoj otrcanoj duši nema ni najmanje pojma o tome, što se u velikoj ruskoj narodnoj duši zbiva, kao znak osobito visoke kulture, da se na narod u njegovoj najtežoj borbi, u njegovom primjernom poniženju još i blatom nabaci; i za er je nacionalna svest u Rusima postala ljudn svešču te je ostavila etički razvitak evropskih nacionalnih masa na milje daleko iza sebe, poriče pska ograničenost ruskom narodu narodnu st.

Tako počima „Agramer Tagblatt“ svoj nedeljni članak. A što je s tom Rusijom, da svi o njoj pišu, a jedni napadaju, dok je drugi slave? Ko su ljudi, što danas odlučuju bivšim ruskim carstvom, se protezalo od obala jednog velikog mora do tog, od severnih ledenih krajeva, do zemlje, se uvek proleće smeje, a vinova loza penje se kaću?

Rusija, velika Rusija, svrgnuvši cara, zaplovila je jedrima na uzburkano more. Narod je stolca trpio i snašao, a sad je osetio, da je nek čas nadošao. Osetio je također, da je daleko veliko doba, gde se ruši ono, što se na ravedan način kroz vekove sazidalo; osetio je, ne samo njemu, nego i celome svetu sviče spas. S pred apsolutističkom vladavinom onih, koji su pred gospodaru ruskome silni, spas iz ruku umnih vlada, spas od rata, nevolje i umiranja. Svrvstom svom uverenju, da radi dobro ne samo sebe, nego i za sve ljude na svetu, za svoju ku po svim državama, on je, prosti ruski mužik, acio pušku, nije hteo više da se tuče, on je bio „n“, da će tako učiniti i njegova braća po ce-svetu, te će tako za uvek „ubiti vojnu“.

I s tim uverenjem, da dobro čini, pucao je i mužik, postavši boljševik, na pristase Keren-govi, kad imamo slobodu? pitao se on. A kad na to ta besprimerna dobrota i samozatajenje koga čoveka bila također na besprimeran način blijena u imperijalističke svrhe sa strane onih, nisu hteli „ubiti vojnu“, već su železom udap- po onima, što su se mirno razišli svojim ku- ka i obiteljima svojim, podiglo se opet u duši koga čoveka shvaćanje, da nije dobro učinio, je pre vremena odbacio pušku. I onda se u tog čoveka porodilo gnjev proti onima, koji su ponukali da odbaci pušku, on se podigao proti ševika, koji nisu dali narodu ni mira, ni slo- te ni zemlje, kako su obećivali, i sva se je ruska lja, na svim krajevima pretvorila u jednu ne- miljivu mešavinu buna, ustanaka, revolucija i urevolucija da se ne zna, ni ko vlada, ni ko se orava, ni ko radi za bolju budućnost ruskoga oda, a ko opet izdaje velike ideje ruske revo- lje.

Ostaje neoborivo, da su mnogo zla sakrivali i Trocki, dva socijalistička ideologa i Židova to, koji su bezmoćni pred nemačkom vojskom pili sramotan mir za Rusiju i time za uvek zatili svoju sudbinu. Ruski ih je narod zamrzio, radi Rusije i radi ruskoga naroda, koliko radi a, što nisu učinili ništa da „ubiju rat“, već su ge ubijali za to, da se sami uzdrže na vladi.

Boljševici su oskrvnuli svoje ruke, za na veke istorijom sebe odsudili, no ruska je revolucija uvek ostala velika, i mnogo će se oko u skoroj uenosti osvrnuti prema zemlji odakle je stiglo vo svetlo čovečansko. A ne verovati u snagu koga naroda, u bolju budućnost velike i demo- ske ruske republike znači ne verovati u dosled- istorije, koja se večno opetuje.

Morala je doći engleska revolucija, da En- ska postane gospodarom svetske trgovine, i mo- je doći francuska revolucija, da postane Fran- ka i Pariz stecište svetske kulture — a da pri engleski i francuski narod bude zadovoljan. Velika Revolucija ruskoga naroda mora proći putem ukrižovanja, poniženja i sramote, da je do svog uzvišenog cilja.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 30. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko bojlište: Južno od Morija preneraziše konjaničke nasrtajne čete neprijateljsko oporište te zarobiše deo posade. U dolini Concel su naše nasrtajne čete delovale takodjer sa uspehom. Na visoravnici Sette Comuni bojna je delatnost znatno oživila. Kod Asiaga i severno od Col del Rosso poduze neprijatelj, posle žestoke topovske pripreme, više sunaka, koji su suzbiti delomice vatrom, delomice u protusunku. — Jučer u jutro napadoše naša velika bojna letala kolodvor Monte Belluno te bacije na njega 50 bombi. — Albanija: Većih bojnih dela nema. — Poglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 30. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojlište: Vojna skupina naslednika prestolja Rupprechta i g. o. pl. Böhua: Pretpoljski bojevi na obim stranama Lyse i severno od Scarpe. Jugolotčno od Arrasa bejahu neprijateljska pešadija i oklopljeni vozovi kod pohoda na bojlište uspešno opstreljavani od topništva i bojnih letaca. Oko podne je neprijatelj opeta započeo poduzimati navale. Njihovo je težiste ležalo jučer južno od ceste Arras—Cambrai. Neprijatelj, koji je često jurisao u Cherisyja i Fontaine te proti Hendecourt, suzbišao u tvrdom boju. Dalje južno provallše Englezi u Bullecourt i u Reincourt. U me- tuju jaraka i na poljima levaka prijašnjih bitaka odigrase se ogorčeni bojevi. Reincourt je neprija- telju opeta istrgnut, istočni dio Bullecourta je ta- kodjer opeta osvojen. Popodne je neprijatelj pro- širio svoje navale do severolotčno od Bapaumea. Ove se izjaioviše većim delom već u našoj vatri. Iz Saint Legere i iz Morija navalilo je pet puta uzalud. Uništeno je mnogo oklopljenih vozova. Severno od Somme smo u savezu sa gibanjima, provedenima južno od reke, premostili obrambenu liniju istočno od Bapaumea — severolotčno od Peronne. Neprijatelj je jučer krzmajući sledio preko Bapaume—Comble—Mourepasa. Medju Peronne i Nesle pešadijski bojevi na istočnom bregu Somme i kanala. Suzbite su jake navale, koje je neprijatelj poduzeo jugozapadno od Nesle i iz Noyona prema našim novim linijama severozapadno od grada. Na Aillettei ustalili su se Francuzi zapadno od Folem- brayja u malenoj dubini na istočnom bregu reke. Medju Ailletteom i Aisnom započeli su oni u sa- vezu sa Amerikancima opeta svojim navalama. Medju Pont Saint Mardom i Chavignyjem jurisali su od ranoga jutra na naše linije. Oklopljeni su vozovi sve na novo vodili napred guste navalne talase pešadije. Magdeburške, hanoverske, thürin- girske i gardijske pukovnije posve su skršile sa dvostrukom premoći vodjene teške neprijateljske navale. Rastreljena su 72 oklopljena voza. Potčasnik Kropmever i razvodnici Manske i Schlottau od 1. strojepušanog odeljenja 1. peš. gardijske pukovnije uništise 5 oklopljenih vozova. Peš. pukovnja broj 165 uništila je 20 oklopljenih vozova. Tu su Fran- cuzi jučer pretrpili težak poraz. Njikovi su gubici neobično visoki. Zarobismo vojnika od 10 raznih divizija. — Ludendorff.

Rof.

Engleski izveštaj od 27. kolovoza. Jutros su opet navalile naše čete u bojovima na Scarpi i svladale otpor neprijateljev na prvašnjoj fronti obrambene crte, koju je držao pred svojom ofenzivom dne 21. ožujka. Kanadske čete prodiru su duboko u nemačke položaje između obiju rjeka Sensee i Scarpe, zauzele su Cherisy, Vis-en-Artois i šumu Lesart te privede mnogo zarobljenika. Na desnom krilu prekoraciše su kanadske i škotske čete reku Sensee, osvojile Fontaine-le-Croisilles, utvrdile su se na pristrancima utvrde južno od sela i učinile nekoliko stotina zarobljenika. Severno od Scarpe osvojili su na juriš škotski bataljuni Roeux, bre- žuljak Greenland i Gavrele. Engleske čete odbile su u teškim bojovima mnogo odlučnih protunapadaja nemačkih divizija, koje su bile tek pred kratko pri- vedene na borbenu frontu kao pojačanje. Nemačke su divizije pretrpile kod svog bezuspešnog nava- livanja teških gubitaka. Usprkos nastojanjima za- prečiti naše napredovanje, osvojile su naše čete selo Beugnatre i napredovale na različitim mestima između tog mesta i Croisillesa. I južno od Bapa- uma dobile su engleske i wallijske čete naprama žestokom otporu na prostoru. Mi smo došli do zapadnih obronaka Bellville i Bagnafay. U tom su odseku bile odbijene protunavale pruskih garda. Duž Somme pištili su australski engleski i škot- ski bataljuni neprijatelja da se povuče na celoj

napadajnoj fronti. Naše čete dobile su visoravan istočno od Moriaparta. Fontaine-les-Cappy i šume između tog mesta i Somme bile su s nekoliko sto- tina zarobljenika zauzete. Vermandovillers jest u našoj ruci.

Engleski izveštaj od 28. kolovoza, ujutro. Jučer su zauzele naše čete južno od Somme Fecan- court, koji je neprijatelj tvrdokorno branio strojnim puškama. Severno od Somme zaposeli smo veliki deo šume Fosnes, i pri tom priveli mnogo zarob- ljenika neke pruske gardske divizije. Južno od Scarpe poboljšale su čete prve armije svoje polo- žaje na obim stranama ceste Arras—Cambrai i do- presmo do rubova Haucourta i Boiry—Notre-Dame. Severno od Scarpe bili su jučer posle podne duž železničke pruge Arras—Douni upereni žestoki protu- napadaji, koji su potisnuli naše čete nekoliko sto- tina yarda sve do starih nemačkih jaraka na bre- žuljku „Greenvald“, gde se neprijateljski napadaj skršio u našoj paljbi. Britske čete provele su jučer uspešno mesno poduzeće s obe strane ceste Neuf—Berquin—Estalres i porinule napred svoje crte na fronti od koje 4 milje, te privede pri tom mnogo zarobljenika.

Engleski izveštaj od 28. kolovoza, u večer. Južno od Somme provele su australske čete pri- tisk na neprijatelja i doprle do opšte crte Fresnes—Hardecourt. Neprijatelj tvori tvrdokoran otpor pred prelazima preko reka kao Brie i Perronne. Na severnoj obali Somme zauzele su naše čete Curliu i Hardecourt iza tvrdog boja te napreduju u pravcu prema Maurepas. Između Bapaume i Scarpe nastavili smo danas svoje navale. Na svim tačkama postigli smo uspeha. Oreisilles, gde je neprijatelj činio odeleni otpor, beše naokolo opkoljen od londonskih četa, te je sada u našim rukama. Eng- leske su si čete izvojštile put za napred u pravcu prema Francourt (?) i jugolotčno od Fontaine-les- Crisilles. Iza teškog boja, koji je potrajao ceo dan bacile su kanadske čete neprijatelja iz više jako branjenih tačaka i važnih jarkovnih sistema, te za- uzele mesta Boiry—Notre-Dame i Pelves. Tečajem tog poduzeća privedli smo znatan broj zarobljenika. Kroz dan porinuli smo napred našu crtu severno od Loco.

Francuski izveštaj od 28. kolovoza, posle podne. Tečajem noći nastavile su francuske čete, koje stoje sad u dodiru s neprijateljskim zalazni- cama, svoje napredovanje. Severno i južno od Avre zaposeli smo Chaulnes, Omiecourt, Balatre, Roiglse i Verpilleres. Dalje prema jugu provallili smo u šumu Crapeaumesnil i zauzeli smo Dives Danas ujutro nastavili smo napredovanje proti Sommi. Severno od Avre doprli smo do opšte crte Licourt—Potte—Mesnil—Nesle. Od jučer opet smo osvojili oko 30 sela. Na nekojim mestima napre- dovali smo u isto vreme 12 kilometara.

Francuski izveštaj od 28. kolovoza, u večer. Tečajem dana nastavile su naše čete proganjanje neprijatelja, koji se pod našim pritiskom smeteno povlači na fronti od 30 km. Mi smo došli do viso- čina na levom bregu Somme od Cizan Courta do predela istočno od Nesle. Severno od Oise zauzeli smo Huptuzcy (?), Pout-l' Eveque, Vauchelles i Por- quericourt. Naše napredovanje tog dana preko- račuje na nekim mestima 10 km. Od jutra smo osvojili opet kojih 40 sela. Medju znatnim materijalom, što je neprijatelj ostavio, našli smo tri želez- nička vlaka, natovarena ratnim orudjem. Priveli smo 500 zarobljenika. Između Oise i Aisne odigravaju se živahni bojevi u predelu Juvigny, tečajem kojih odbili su Amerikanci više neprijateljskih protu- napadaja. Jaki nemački pokušaj da prekorace Veslu južno od Bazochesa i Fiamesa bio je na isti način zadržan od američanskih četa. Na ostaloj fronti protékao je dan mirno.

Francuski izveštaj od 29. kolovoza, ujutro. Tečajem noći živahnija topnička delatnost na fronti na Sommi. Više nemačkih sunaka u Loreni ostalo je bez uspeha. Francuzi su privedli 15 zarobljenika provalivši dvaput u nemačke crte. Inače svuda mir.

Amerikanski izveštaj od 27. kolovoza, u večer. Osim novih mesnih bojeva na Vesli između Ba- zochesa i Fiamesa, nema što da se javi.

* Igre za parlament. „Slovenski narod“ ja- vlja: U Beču se je započela stara igra. Kad je vlada uvidela da slavenskih stranaka ne će moći dobiti za takovo zasedanje parlamenta, koji bi iz- ključenjem svih prepornih političkih i narodnih pi- tanja u par sedmica sa svomi naglašću odobrio

vladine porezne predloge, izgubila je interes u ru- jansko vecanje parlamenta. Parlament, koji bi za- htijevao racun o vladinoj politici, razjasnjenja o izvanjskim politickim pitanjima i kritizirao prehran- bene odredbe, to je barunu Husareku upravo tako nemio korak, kano sto je bio njegovim predcasnik- om od Sturgha do Seidlera. Pa i Husarek je za- poceo praksom, sto se je naučio za svojega mini- strovanja u Sturghovom kabinetu. Najprije je pu- stio u javnost vest o nameravanom sazivu dele- gacija. Postigao je time dvojno: Utesio je one neu- strpljivce političare, koji bi rado doznati, što su zaključili u nemačkom glavnom stanu, a austrijsku javnost pripravio je na ponovno odgodjenje parla- menta. Stedila su izvešća s poteškoćama, koje za- prećuju skorajšnje zasedanje združeno sa objavom, da će se sastati carevinsko veće jedva koncem rujna. A i kod toga se nije ostalo. „Neue Freie Presse“, koja je vladinim nacrtima po običaju do- bro informirana, odložila je rok za početak zased- anja već na prvu polovicu listopada, istodobno pak pripravlja već takodjer na dalnje odgodjenje, jer izvešćuje, da se barun Husarek sa strankama uopće još ne pogadja o mogućnosti plenarnog zasedanja, već hoće za sada omogućiti samo delo financijskog odseka. I tako ćemo najbrže doskora opet čuti, da je početak listopada prerano za sa- ziv parlamenta.

* **Italija i Jugoslaveni.** U Italiji se sa svom intenzivnošću nastavlja živahna polemika o Sonni- novoj narodnosnoj politici. Rimska skupina saveza intervencionista zahteva, neka se pozove strankin kongres, da zauzme svoje stanovište. Vodeće gla- silo opozicije „Corriere della Sera“ naglasuje, da bi bilo nesmisleno tajiti protivitvnu izmedju Orlanda i Sonnina, a da je ova protivitvna pripravila Italiji već neizmernu škodu. Sonnino je sa svojom mlac- nom politikom u narodnosnom pitanju prouzročio, da se antantna javnost Italiji uvek sve otudjuje. Sonnino ustrajanje na imperijalističkim zahtevima londonske pogodbe; da je takodjer u prvom redu krivo zanemarivanje talijanske vojne fronte od strane Amerike. Zastarelu politiku vanjskog mini- stra Sonnina podupiraju osim službenih i još ne- koji manji listovi kao „Perserveranza“ i „Tempo“, koji otklanjaju već a priori svako popuštanje prema Jugoslavenima i zahtevaju provedenje prvotnih ta- lijanskih vojnih ciljeva.

* **Četrdesetgodisnjica zaposednuca Bosne.** Upravo sada je 40 godina, otkada su austro-ugar- ske čete zaposlele Sarajevu. „Edinost“ tom prilikom piše: Sa zaposednućem Sarajeva se ipak bojevi nisu dovršili, nego su trajali još do 20. listopada, kada se je predala zadnja tvrđava, Ključa, au- strijskim četama. Od tada su bile austrijske čete gospodar u zemlji i uzdržavale su red u zemlji železnom rukom. Austrija Bosne i Hercegovine nije zaposela svojevoljno nego radi mandata berlinskog kongresa, koji je monarhiji poverio zadaću, da učini u zemlji red i mir. U proglasu, što ga je izdao ge- neral Filipović na stanovništvo zemlje, kad su au- strijske čete prestupile medju ove zemlje, je rečeno: „Moji vojnici dolaze u zemlju kao prijatelji, da učine konac zlu. Ne možemo sada više dalje gledati, kako vlada u blizini nasilje i nemir, kada kuca beda i pomanjkanje na medje Austro-Ugarske. Vojnici ne donasaju rata, nego mir. Oružje će sva- koga braniti i nikoga zatirati“. Tako je obećao ge- neral Filipović Bosancima u imenu cara Frana Jo- sipa. Slavimo 40-godisnjicu ovog svečanog obe- ćanja. (Ostali deo članka zapljenjen.) Po svoj prilici, bilo je dalje nekoliko dokaza, kako austrijske vlade znadu održati zadanu reč.

* **Banska kriza u Hrvatskoj.** Pred malo dana tekav javile su službene „Narodne Novine“, da usute zagrebačke listove, koji su mnogo pisali o banskoj krizi, da nema ni govora o oštupu hrvatskoga bana. Dok se komentari o toj vesti nisu još dobro ni usuteli, donosi budimpeštanski „Az Est“ od 27. o. m. ova senzacionalna vest: „Banov je odstup go- tova stvar, jer mu nije uspelo, da isposljuje inien- vanje dvojice odelnih predstojnika što je ban želio. Ova imenovanja nisu uspela, jer se nije htelo ve- zati ruke banovome nasledniku. Naslednikom bana pl. Mihalovicha spominje se u prvome redu bivši ban barun Skerlec“. — „Jutarnji List“, komu br- zojavlja tu vest madžarskog lista, njegov budim- peštanski izvestitelj primećuje, da treba tu vest pri- mii s dužnom rezervom, ma da budimpeštanski krugovi žele, da sadašnji ban odstupi.

* **Nemačka popušta.** Listovi donose, da je Ne- mačka u svemu popustila španjolskim zahtevima, da se tako izbegne konfliktu sa španjolskom. Španjolska će rekvirirati nemačke brodove, koji se nalaze u španjolskim lukama kao odštetu za špan- jolsku tonažu, što je bila potopljena usled poštren- nog podmorničkog rata. Upadica medju Nemačkom i španjolskom smatra se prema tomu već izravna- nom. Nizozemski listovi vele, da će Nemačka upotrebiti sadašnji spor sa španjolskom za to, da na lep način dovrši podmornički rat te da se istodobno odrekne hajkaške svenemačke politike.

* **Izjava engleskog kralja.** „Slovenec“ donosi: „Londonški izvestitelj „Giornale d'Italia“ bio je u audienciji u engleskoga kralja, koji je izjavio: Ra-

govori s Fochom i drugim zapovednicima spora- zuma na zapadu osigurali su mi da sme spora- zum računati s potpunom pobedom“.

* **Položaj Burianov uzdrman?** „Grazer Tag- blattu“ brzojavlja njegov budimpeštanski izvesti- telj: Bečki izvestitelj „Az Ujszaga“ javlja sa dobro informovane strane, da se u zadnje vreme govorilo o uzdrmanju položaja Burianova. Razlog leži u tom, što ministav izvanjskih posala ustraje pri- tom, da se provede „ustro-poljsko rešenje“ u celom svom opsegu, dok bi u drugim merodavnim krugovima bili skloni pod izvesnim okolnostima, zadovoljiti se takozvanim malopoljskim rešenjem.

* **Hrvatski ministar i barun Skerlec u Beču.** Iz Beča javljaju 29. o. m.: Ministar za Hrvatsku dr. Unckelhauser i bivši ban barun Skerlec stigli su u Beč. U politickim se krugovima govori da njihova prisutnost u Beču stoji u savezu s glasi- nama o skorajšnjoj promeni na banskoj stolici.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Bune seljaka protiv boljševizma. — Amerikanci u Rusiji. — Ratno veće sporazuma za Sibiriju. — Uprava sibirskih želez- nica u rukama Amerikanaca. — Preglas čehoslovaka. — Ruska vlada molj živeža od Nemačke.

Organ moskovskih sovjeta „Izvestija“ piše, da je izvanredno poverenstvo dobilo obavesti o ustanku bellj gardista u Moskvi, koji se pripre- mao za najbližu budućnost. Na sve odbora sovjeta izdan je proglas, da se bude na oprezu: Isti list javlja, da se u Rugačevu u moskovskoj guberniji pobunilo 15.000 seljaka, koj su napali članove od- bora i umorili 6 crvenih gardista. Ustanak je ugu- šen. — Nadalje javlja „Izvestija“, da su u Brjan- sku buknuili anarhistički nemiri.

Bern, 23. kolovoza: „Daily News“ javlja iz New-Yorka, da je u senatskom odelu s interven- cijskim nacrtima u Rusiji rekao general March: Potpunoma slobodno mogu kazati, da je misao u ustanovljenje istočne fronte u Rusiji sa malim bro- jem Amerikanaca upravo smešnost. Amerikanski cilji u Vladivostoku i Arhangelsku ograničuju se samo na segurnost vojničkih skladišta. Smatrati je za nepametno, da bi se američke sile delile. Voj- ničke operacije u Rusiji neka se omedjaše na pot- poru Čeho-Slovacima. U ruske unutrašnje stvari Amerika se ne meša. Englesko priznanje česko- slovačke države tu toplo pozdravljamo.

St o c k h o l m. Iz Petrograda se javlja: O bojima sa Čeho-slovacima piše „Borba“. U po- dručju južno od Ufe besni žestoka bitka sa Čeho- slovacima u smeru prema Insl. 150 kilometara južno od Simbirska razorili su Čeho-slovaci dio železnice i napreduju prema Insl. U Samaru i u druge gradove zaposednute po četama neprijatel- skim sovjetu, stižu Japanci, gde se formiraju u sta- novite otele.

H a a g, 28. kolovoza. Prema Reuterovoj ve- sti, osnovale su Engleska, Amerika, Francuska i Japan svoje vlastito ratno veće za vodstvoi prova- djanje sibirskog nastupa, koje se nastoj iz diplo- mata i vojnika

St o c k h o l m, 28. kolovoza. Amerikanci preuzeli su u Sibiriji upravu železnica s obzirom na tamo vladajuće pilike pod vlastitu upravu.

K o d a n j, 29. kolovoza. Česko-slovačko narodno veće priopćuje proglas, u kom se u imenu česko-slovačke armije izjavlja, da će ona pod vodstvom sporazumna, bez obzira na sve poteš- koće ratovati dalje do konačne pobeđe nad au- stro-nemačkom koalicijom.

St o c k h o l m, 29. kolovoza. Moskovski li- stovi javljaju, da će se ruska vlada obratiti o po- moć u prehranbenom pitanju k Nemačkoj. Zato bi mogla Nemačka dobiti drugih koncesija.

Domace vesti.

Ustrojenje nemačke pokrajinske škole u Pull. Kako saznajemo, namerava se već početkom ove školske godine otvoriti u Pull nemačka pokrajinska pučka škola. Škola će se valjda održavati u grad- skoj zgradi u ulici Helgolana. Pitamo zemaljsku upravnu komisiju, kako misli opravdati taj svoj postupak, da osniva nemačku školu u gradu gde već postoji nemačka državna muška i ženska pučka i građanska škola? A istodobno moramo primetiti, da su nam time nametnuta samo nova bremena, novi adicijonali i porezi. Mi adicijonale za svišnu školu, koja ima služiti ponemćivanju naše dece, nismo skloni plaćati. Upozoravamo na taj čin istarskog zastupnika u odboru „Narodnog Veća za Sloveniju i Istru“, da se poduzmu u svrhu naše narodne odbrane shodne korake. Na samu stvar mi ćemo se još osvrnuti.

Komisiju za podeljivanje vojničkih potpora umol- javamo, da s našim ljudima iz okolice malo ljud- skije postupa. Stiglo nam je više pritužbi, te ćemo stvar najpre razvideti, pa da je onda stvarno pri- kazemo.

Prosveta.

Kulturni čin našeg slavonskog seljaka. „Jug“ javlja: Pošto je deci iz Cenkova i oko sela djakovačkog kotara radi udaljenosti bilo onemogućeno polazjenje škole, te su bila djena na analfabetizam, odlučio se seljak Kokačević iz Cenkova na sledeći zaista kulturni čin: Odlučio je, da se sam pobrine za djene škole u Cenkovu. U tu svrhu stavio panijskoj oblasti u Oseku zapisnički sledeći log: On poklanja jednu od svojih kuća s vr potpunim uređajem, a pobrinut će se uz mini- odštetu za opeke i gradjevni materijal, potrebn školsku zgradu. Osim toga, što je osobito teristično za ovog našeg seljaka, sastavio je popis dece u selima, koja su obvezana na ženje škole, da time dokaže potrebu, da se u kovu osnuje pučka škola. Darovnica posla vladi na potvrdu, te se čitavo Cenkovo nada, i ova poraditi, da se udovolji ovoj potrebi.

G. Ferrero: Mlada Evropa I. deo. U iz- Nak. zavoda „Jug“ izašlo je — novoj seriji lar- no-znanstvenih izdanja „Vidici i putovi“ — čuveno delo poznatog talijanskog socijolog- prvog knjizi su dve studije: 1. Bismarkizam cijalizam. 2. Ljubav u latinskoj i germanskoj sveti. — Autor nam na temelju svojih studija tovanja po severnim evropskim zemljama nekoliko najinteresantnijih društvenih i mo- problema današnjeg doba. — Naročito treba nuti, da je knjiga pristupna i širim slojevima je Ferrerov način pisanja vrlo lak, a izlaganje interesantno, da se knjiga čita poput romana. Knjigu je preveo i predgovor o Ferreru na Arsen Wenzelides. — Cena 5 K. — Druga knjiga istoga dela u štampi. Narudžbe prima: kladni zavod „Jug“, Zagreb, Illica 7.

Vojničke i mornaričke vesti.

U službu dolazi: Garnizonsko nadzorstvo: Pelze; lučko lečničko nadzorstvo na brodu Njeg. „Adria“; lečničko nadzorstvo u vojarni ratne morn- arinjski lečnik dr. Färber. Odevanje titularnih božmana i sl. Titulovanim b- nima (i njima silicijum), koji će u buduće biti unapre- dozvolit će se nošenje prijašnjih oznaka titulovanih n bude li im moguća izdati propisanih odelu (kaputa, skog odelu i rublja) usled nestašice platna.

Mali oglasnik

Prodaju se atolovi i police za dućanski po-ao. — Božić, ulica Leme br. 9. (Brdo Kastanjer).

Dobit će nagradu u živežu ili novcu onaj, koji nadje stan ne u sredini grada od sobe sa kuhinjom i drugim potrebitinama. — Javiti kod uprave lista.

U trgovini po- stiva, Fil. Barba u Sišanskoj ulici, prodaje se novo pri- pukuštvo.

Oglasujte u „Hrvatskom Lis-

Umoljavaju se p. n. gg. članovi konsum- magazina ratne mornarice, da bi knjižice kupone skupa sa upisanim blagajničkim k- nima počam od 1. rujna predali u prostorij- sredini konsumnog magazina.

Konsumni magazin ratne mornar ostat će radi zaključka godišnjeg inven- danas dne 31. kolovoza ceo dan zatvora

Pozor

potpore potrebni kućni gospoda- odnosno posednici!

Čestit, marljiv i željan gospodarskog zanim- bračni par (mužu je 29, a ženi 25 godina) sl- bi radi obiteljskih odnosaja i ratnih posledica, vlastita deca drugim roditeljima seljacima u u Dalnaci, koji svojih nemaju, na doživotnu štiti. Supruga može nastupiti odmah posle ugov- Za daljnje upute obratiti se pod „Bračni par upravu „Hrvatskog Lista“.

Srećke

4. razreda 10. razredne lutri- (Vučenje dne 10. i 12. septembra)

mogu se dignuti kod tvrtke Jos. Krmpotic (u trali trg. Custoza 1) izmedju 8—12 i 3—6 svaki dan. — Posjednici slijedećih izvučenih bro- 115.376, 115.381, 115.385, 127.652, 127.666, 133- 133.839, i 133.842 pozivlju se ovim da pod- dobitke čim prije.

CENA lista: U prep- ca čitavu god. K 48- za polugodište K 34- za mesec K 12- —, u malop- sa K 4- —, u malop- laji 16 fil. pojedini h- (GLASI primaju sa- apravi lista trg. Custo-

godina IV.

Od Ljub

U 2- Ljubljana je t- ez osobitih arhi- st i jednostavn- akodjer kod ljud- epih reči, to nije abave, kabareta i- koji rade i sute, pripadala jednoj i- vanje pojedini h p- zadajšnje ozbiljno o- ficu. To znači, da je- arco i da ta nije s- ništvo. Slovenci z- rati u kući, i to- ne znadu.

Nas lepi Zag- dan trgovački, št- za političku halabuk- radikalno, nijedan- zjava nije dovoljn- ljudi politikom! U- s jedinom iznimkom- vata i Srba“ i „Ma- koji te potdečaju- skih liberalaca i kl- se ovi ljudi nisu n- nije na njih utcula- dela nekoliko člana- slaskim „Novinama- slavenski program, da se nisu odrekle- će se boriti u na- Učinila je to po- regbi, da nema par- tava onaj stari, vi- turni“ boj izmedju- u ovim momentima- načke strasti, da se- kofh mačemo gok- snog i organizovan- Nema čoveka- uvredu u interesu a- temperamenat, kad- drugomu i spočita- glupoš, ma svedio- sabora. Kaptolske su- collegium „Nove Fr- „Hrvatska Riječ“, duhovito uzvratila, ona tvrditi: Tres fa- vina“, „Hrvatska Dr-

Ali mi moram- Valjan je novinar on- saboru dovikuje jed- „lupen“ i „lop“ vi- teru ili podničeni t- govori li jednima, o- da su svi ti razbor- sobnosti, koji bi svi- samo da znadu gov- takodjer i u pravo t- fu mai scritto — a p- boljševici znadu i B- bamo danas graditelj- ili imade veoma malo-

Uzalud je dana- traclji, kad nije u Za- sporbene skupine na- ili udesiti pisanje no- govarao najjednost- učtivosti. Nemojmo- Započnimo obnovom- gde je najveća potre- moraju poveriti redak- dima, koji treznoću- da će se, unatoč svoj- ona stvarnost i obzir- život dovesti narod u- mojmo se zavaravati. N- onim- onaj pritisk, što drži-